NYÍRMADA VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK

GAZDASÁGI PROGRAMJA

A

2011 – 2014. ÉVRE

Tartalomjegyzék

Bevezetés....1
Nyírmada bemutatása....5
A Képviselő-testület 2011-2014. évekre szóló ciklusprogramja....5
Rövid történeti áttekintés....10
Építészeti, kulturális emlékek....11
Az elmúlt 15 évben végbement változások....13
Helyzetelemzés....15
Nyírmada közigazgatása, infrastruktúrája, népessége,....16
gazdasági, szociológiai jellemzői.....16
Nyírmada Város gazdasági helyzete....17
Adópolitika célkitűzései....18
A település lakosságának iskolázottsága....19
A település jelenlegi állapotában meglévő gyenge és erős pontok....28
A gazdasági program megvalósításának feltételei....29

Bevezetés

A helyi önkormányzatokról szóló – többször módosított – 1990. évi LXV. törvény előírásai szerint a gazdasági program a képviselőtestület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól. A gazdasági program az önkormányzat(ok) részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a kistérségi területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve - az önkormányzat(ok) által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják. A gazdasági program tartalmazza különösen: a fejlesztési elképzeléseket, a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését, a településfejlesztési politika, az adó politika célkitűzéseit, az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat, továbbá városok esetében a befektetés-támogatási politika, városüzemeltetési politika célkitűzéseit. A gazdasági programot a képviselőtestület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el, ha az egy választási ciklus idejére szól. Ha a meglévő gazdasági program az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselőtestület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

A Gazdasági Program a választási ciklusra szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmaz, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzati döntések irányát, és összehangoltabbá teszik azokat.

Nyírmada Város Önkormányzatának Gazdasági Programja nem takarékossági terv, hanem a város feladat centrikus működtetésének és fejlesztésének stratégiai terve. Program, melynek célja, hogy Nyírmada fejlődésének üteme fenntartható, életének komfortja biztosítható, de inkább javítható legyen. Ahhoz hogy ez megvalósuljon egy átgondolt, véleményezett koncepció szükséges a vállalkozói kör bevonásával.

A lehetséges fejlesztési irányok és programok között elsőbbséget élveznek azok, amelyek forrásteremtő partneri együttműködésben valósulnak meg. Különösen értékesnek tekintjük azokat a programokat, amelyek a magán- és a közszféra érdekegyesítése által jönnek létre.

A Gazdasági Program a működésre és a fejlesztésre fordítható források arányának kiegyensúlyozott, fejlesztés-orientált alakítására törekszik. Előnyben részesíti azokat a programokat, amelyek a város fenntartható fejlődését segítik elő.

A város fenntartható fejlődése, jövedelemtermelő kapacitása szempontjából meghatározó jelentősége van népességmegtartó képességének, amely függ a meglévő vállalkozások jövedelmezőségétől, a meglévő kapacitások bővítésétől, a keresleti és a kínálati piactól. A Gazdasági Program elsőséget ad a dinamikus, személyes boldogulásra is esélyt adó, a Nyírmadán élők komfortérzetét javító, identitásának, érzelmi azonosulásának kialakulását elősegítő programoknak.

A városszerkezet alakításában a fenntartható fejlődés és a népességmegtartó-képesség szempontjai minden más megfontolást megelőznek. A beépíthető és be nem építhető területek aránya, a városrészek egyenlőtlen fejlődésének mérséklése, a komplex belváros-rehabilitáció a városszerkezet alakításának legfontosabb prioritásai.

A Gazdasági Program prioritásnak tekinti a kötelező önkormányzati feladatok teljesítését, a jogkövető magatartást, ezért elsőbbséget biztosít a törvény által előírt kötelezettségek teljesítését szolgáló programoknak.

Nyírmada bemutatása

Nyírmada Nagyközség Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye hátrányos helyzetű települései közé tartozik, gazdasági szempontból az ország legelmaradottabb térségében helyezkedik el. Nyírmada a 41-es főútról közelíthető meg, Nyíregyházától mintegy 45 kilométerre és jelenleg a Baktalórántházi kistérséghez tartozik. A településen élő családok jelentős része alkalmi munkából, szociális ellátásból, illetve mezőgazdasági kistermelésből él. Városunk állandó lakosainak száma jelenleg 4986 fő, viszonylag stabil, de egyre inkább csökkenő népességszámú település. A csökkenésben a természetes szaporodás és a településről elköltözöttek számának alakulása játszotta a fő szerepet. A születések száma az utóbbi négy évben megközelítette, illetve meghaladta évenként a 60 főt. Ha figyelembe vesszük az elvándorlás felgyorsulását, illetve a beköltözések számának csökkenését, és a természetes szaporodás, a jövőben a népességszám évenként csökkenni fog. Településünk népessége nem elöregedő a korösszetételben a gyermekkorúak 28 %, az időskorúak pedig csak 15 %-a van jelen. A két érték jelentősen befolyásolja a népesség jövőben alakulását és az intézményekkel szemben támasztott igényeket.
Városunk 2831 fő munkaképes korú lakosságából mintegy 700 fő rendelkezik valamilyen munkahellyel, s mindez erősen rányomja bélyegét önkormányzatunk szociális célú kiadásaira. Évente több mint 1000 fő veszi igénybe a szociális ellátás valamilyen formáját, a támogatás összege az elmúlt évben már meghaladta a 260 millió forintot.
Jelenleg településünkön az óvodásba beiratkozott gyerekek száma 245 fő, az általános iskolai tanulók létszáma 599 fő.

A Képviselő-testület 2011-2014. évekre szóló ciklusprogramja

A gazdasági program végrehajtásánál kiemelt figyelmet kell fordítani:

- ◊ a fejlesztési elképzelések megvalósítására,
- ◊ a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítésére,
- ◊ az adópolitikai célkitűzések megvalósítására,
- ◊ a közszolgáltatások színvonalának javítására

Gazdaság, közteherviselés, munkahelyteremtés:

- ◊ támogatjuk a munkahelyteremtés feltételeinek lehetőségünk szerinti biztosítását, / építési terület, infrastruktúra, munkaerő, stb./
- ◊ fejlesztési elképzelést dolgozunk ki ipari park létrehozására, a meglévő továbbfejlesztésére
- ◊ javítjuk a közszolgáltatások színvonalát, értékarányos árakat alakítunk ki,
- ◊ kialakítjuk a fejlesztési, működési költségek arányosságát,
- ◊ megőrizzük és gyarapítjuk az önkormányzati vagyont,
- ◊ a megvalósítandó programokhoz a források egy részét állami költségvetésből, illetve különböző EU-s pályázati támogatásokból tervezzük biztosítani,
- ◊ biztosítjuk, az arányos szektorsemleges közteherviselést, az önkormányzati fejlesztési elképzelésekhez és a működőképesség fenntartásához igazítjuk a hatáskörünkbe tartozó adótételek emelését, a lakosság szociális helyzetét, teherbíró-képességét is figyelembe véve határozzuk meg adópolitikánkat.

Közösségi élet:

- ◊ támogatjuk a helyi közösségeket, amatőr művészeti csoportok szerveződését,
- ◊ fenntartjuk a hagyományos, kiemelt programok támogatását,
- ◊ segítjük a kisebbségi önkormányzat hagyományőrző tevékenységét,
- ◊ tartalmasabbá tesszük nemzeti ünnepeinket,
- ◊ a fenntartható fejlődés jegyében szervezett rendezvények, közösségi megmozdulások támogatása.

Közrend, közbiztonság:

- ◊ támogatjuk a rendőrőrs hatékony munkáját,
- ◊ fenntartjuk a települési polgárőri szolgálatot
- ◊ kezdeményezzük a mezőőri szolgálat és közterület-felügyelők munkába állítását.

Környezetvédelem:

- ◊ gondoskodunk a zöldterületi parkok karbantartásáról,
- ◊ szabadidő eltöltési lehetőséget teremtünk a szabadidő kulturált eltöltésére
- ◊ fejlesztjük a jóléti tó infrastruktúráját,
- ◊ fokozott figyelmet fordítunk az illegális szemét lerakóhelyek kialakulásának megelőzésére a meglévők felszámolására, /kommandó felállítása/
- ◊ elkészítjük a település komplex belvízrendezési tervét.

Egészséges életmód:

- ◊ biztosítjuk a háziorvosi szolgálat végleges működését, /komplex egészségügyi centrum/
- ◊ korszerű elhelyezést biztosítunk az egészségház és a gyermekorvosi rendelés számára településünkön,
- ◊ a helyi érdekeket figyelembe véve együttműködünk a térségi egészségügyi szolgáltató korszerűsítésében.

Esélyek, fiatalok:

- ◊ az óvodai elhelyezéshez fenntartjuk a teljes körű fogadóképességet,
- ◊ igény szerint biztosítjuk a napközis csoportok működését,
- ◊ felmérjük és előkészítjük a (szakmát és érettségit adó) a helyi középiskola indításának lehetőségét,
- ◊ szociális alapon támogatjuk az Arany János Tehetséggondozó Programban és a Bursa Hungarica Program keretében támogatásban részesülők körét,
- ◊ megfelelő gondoskodással fenntartjuk a széleskörű szociális ellátás formáit, kihasználva az állami szerepvállalás lehetőségét,
- ◊ személyre szabottan támogatjuk a rászorulókat,
- ◊ fejlesszük a Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat lehetőségeit.
- ◊ fogyatékkal élők támogatása,

Közélet:

- ◊ nyílt, tiszta, őszinte közéletet folytatunk,
- ◊ a Képviselő-testület terveiről, szándékairól folyamatosan, pontosan és őszintén tájékoztatjuk a lakosságot,
- ◊ a település elismerését fejezzük ki azok felé, akik Nyírmada fejlesztése, kulturális, gazdasági, szociális, sport, vallási életében kiemelkedő szerepet játszanak,
- ◊ Díszpolgári cím adományozása,
- ◊ tovább működtetjük a helyi újságot.

Folyamatban lévő beruházások

- ◊ Mocorgó Gyerekház létrehozása Nyírmadán a Biztos Kezdet Program keretében
- ◊ Egyedi tájértékre alapozott ökoturisztikai pihenőpont fejlesztése Nyírmadán, tavi rekreációs övezetben
- ◊ Integrált településfejlesztés II
- ◊ Az „intelligens iskola" létrehozása Nyírmadán II. kör
- ◊ Munkahelyteremtés és innováció-hátrányos helyzetűek képzése, foglalkoztatása a baktalórántházi kistérségben – Brikettáló üzem
- ◊ Esélyegyenlőségi-integráció megvalósítása a Patay István Általános Iskolában Nyírmadán
- ◊ Kistérségi roma ifjúság képzése, hátrányuk leküzdésének elősegítéséért
- ◊ Kerékpárút,
- ◊ Fogyatékkal élő emberek ellátása a kistérségben

Folytatjuk, tervezzük, biztosítjuk:

- ◊ a szilárd útburkolat kiépítését, a meglévő úthálózat felújítását, /város pereméig járda/
- ◊ a parkok, játszóterek, a település közterületeinek fejlesztését,
- ◊ a belterületi csapadékvíz-elvezetés komplex megoldását,
- ◊ kerékpárút építését
- ◊ a megfelelő települési közlekedés kialakítását (egyirányúsítás, fekvőrendőrök kijelölése, gyalogos átkelőhelyek, parkolók megfelelő kialakítása stb.).

- ◊ egészségügyi központ létrehozását
- ◊ a községi piac fejlesztését,
- ◊ Brikett üzem létesítése
- ◊ A közintézményekben a megújuló energia felhasználás növelése mind a fűtés, mind a világítás területén
- ◊ Családi napközi létrehozása
- ◊ Fitness terem létrehozása
- ◊ Sporttelep fejlesztése folyamatban
- ◊ Hangos városhíradó visszaállítása
- ◊ Temetőfejlesztés
- ◊ Puskin utca közvilágításának fejlesztése

Rövid történeti áttekintés

Nyírmada történelme

A település nevét 1226-ban említik először, Dobos határjárása alkalmával. Ekkor Kárász Sándor bánk fiainak a birtoka. 1330-ban már két Madáról beszélnek: Nagymadáról és Miklósmadáról. Miklósmada névadóját és a település egyházát 1354-ben / Nicolaus f.Petri de Mada / amikor madai és pazonyi nemesek osztozkodtak rajta. Személynév eredetű településnév jelentése nem ismert. Több településnév olvadt a határba, ezek közül némelyik még a XVI-XVII. században is élt: Körtvélyestele, Kápolnafalu. Kápolnával együtt merült fel a XVI-XVIII. században Zeke vagy Zeöke pallaga nevű szőlőhegy. Határába olvadt Csokaly falu, amelyet 1371-ben Várasdobossal mondták határosnak. Bocsó falu neve 1322-ben tűnik fel, mint a Gutkeled nembeli Pál bánk fia Miklós birtoka.
1832-ben Szatmár vármegyéhez tartozott. 1836-ban a Madai család egyik ága kihalt és az általuk birtokolt Bocsó falu birtokrész a királyra szállt, amelyet tovább adományozott.
1454-ben a leleszi országos levéltár egyik oklevele "Kis- és Nagy- Mada " néven említi. A VI. sz. végén a település vásártartási jogot kapott, ettől kezdve mezővárosként említik.
1772-ben birtokosai voltak: Patay Sámuel, Pogány László, Bay István, Berzsenyi József, Nyiczki Ferenc, a Vay család, Szabó Pál, Járay János, Bégány György, Apagyi Sámuel, Nagy Péter, Gróf Haller Sándorné, Hunyady és Eéchy családok.

A XIX. század első felében a Bay, Uray Somossy, Bernáth, Berzsenyi, Szemere, Szabó, Hunyady, Jármy, Csébi, Pogány, Báji, Patay és Péchy családoknak volt itt birtoka. Közéleti szereplésével és műveltségével tűnt ki az akkori nemesi családok közül a Báji Patai család, ezen belül is Patay István, aki 1830-ban Szabolcs vármegye alispánja, majd Szabolcs vármegye követe lett. Iskolájáról egészen korai időből értesülünk, 1659-ben Madán ún. „tarisznyás mester" tanított. A XIV. század közepén a Madai család két ágra szakad, a Madai és a Pazonyi ágra. 1406-ban osztották meg a rokonok egymás közt a falu belterületét; a határbeli területek osztatlanok maradtak. Báthori Zsófia - miután katolizált üldözésbe vette a református papokat és tanítókat. Menekülésre késztette a sárospataki iskola tanítóit, és tanulóit is. A sok "lógós diák" jórészt Szabolcs megyei egyházközösségekben húzta meg magát, ahol mint "tarisznyás' mesterek"

tanítottak. 1659-ben összeírták azokat a helyeket, ahol ilyen tanítók voltak, közöttük szerepelt Mada is.

1867-ből van önálló postahivatala. 1882-ben jött létre a Weinstock Farkas és fia terménykereskedelmi cég. A cég exporttal is foglalkozott, fő profilja volt a gabona, hüvelyesek, burgonya, takarmánymagvak felvásárlása és eladása.

1898-ben megalakult a Nyírmadai Takarékpénztár, elnöke gr. Vay Ádám, vezérigazgatója Krausz Mór. 1890-es évek elején a Nyírmadai Kaszinó működéséről van tudomásunk; a lakosok olvasókört tartottak fenn.

Ekkor birtokosok voltak: Bay Ferenc, Patay Andrásné, Szegedi Antal, Hunyady István és Kálmán és Fried Aurél.

1891-ben Madán volt zsidó anyakönyvvezetőség is.

1925-ben 100 holdon felüli birtokosok: Bay Ádám, Bay Ferenc, Fried Béni, Fried Géza, Fülöp Mór, Goldsteink Sőlem, Hunyady Béla, Hunyady István, Hunyady Kálmán, Weinstock Farkas, Zoltán Géza és Zoltán Ödönné, Grünvald Ignác (bérlő) Nyírmada község az 1911-13-as névtár szerint lakosainak száma 2.538 főt tett ki. A Köztársasági Elnök 2009. július 1-el várossá nyilvánította településünket.

Építészeti, kulturális emlékek

160l-ből fennmaradt a Kereki-udvarház leírása. Ez egy fából épített négy ablakos, zsalugáteres, tornácos, pitvaros épület volt, déli részben egy emeletes bástyával. 1676-78 között a Bay családnak is volt itt egy kúriája. Valószínű, hogy ennek a helyén épült fel a XIX. században a ma is álló földszintes klasszicista épület, amelyet 1949 májustól után a Állami Mezőgazdasági Gépállomás gépállomásnak használt.

Az L alaprajzú földszintes manzárdtetős, késő barokk Patay Kúriát, melynek az építési idejét nem ismerjük, 1945 után raktárnak használta az Állami Gazdaság. Az 1770-es évekből fennmaradt Bégány György nemesi portájának a leírása. A portát 230 forintra becsülték.

1560 körül reformált község. A pápai tizedjegyzékek idején /1332-34/ már állt temploma, amely az 1696. évi katolikus összeírás idején már a reformátusok használatában állt. 1693-ban Nyírmada a Tiszántúli Egyházkerület püspöki székhelye volt.

1823-ban határozta el az egyház új templom építését és a régi templom lebontását. 1826-ban a falak már álltak és kész volt a tetőzet is. A templom berendezését Nagy Sámuel tokaji asztalos mester vállalta fel. A bejárati ajtó kőfaragását 1827 -ben Shwind Henrich sárospataki kőfaragó készítette. Úrasztali készleteinek nagy száma arról tanúskodik, hogy gazdag mecénásai voltak a református egyháznak. Az adományok között voltak úrvacsorai abroszok, terítők, úrvacsorai kelyhek, poharak, kenyérosztó tányérok, keresztelési felszerelések stb. Az aranyozott ezüst, ón vagy más fém ötvös munkák többnyire megmaradtak, a textilek közül azonban elég sok megsemmisült. Hat ismert harangja volt. 1798-ban két legkorábbi harangjából egy 300 kg-os harangot öntöttek.

A VIII. században ruszin jobbágy betelepítésével kerültek Nyírmadára görög katolikusok.

Már az 1840-es években felvetődött az egyházzá szerveződés és a templomépítés igénye. Ebben az elhatározásukban számíthattak a református egyház segítségére is. 1888-ban épült fel a templom, amelyet 1922-ben, majd 1957-ben teljesen átalakítottak. 1928-ban önállósodott a római katolikus egyház. 1929-ben iskolakápolnát építettek, 1938-ban készült el a római katolikus templom.

Örvendetes, hogy 200l-re az önkormányzat nem kis erőfeszítése révén a "Boér-kastély" méltó funkciót kapott, az idős emberek otthonává vált, hiszen a felújítás után a kastély szebb, mint valaha. A Szociális Ápolási-Gondozási Központ amely a millenniumi ünnepségen került átadásra 22 férőhellyel várta a nyírmadai illetve a környékbeli időseket. A községben, napjainkban három nagy történelmi egyház működik: a Református egyház, a Görög katolikus egyház és a Római katolikus egyház.

A Madai Hírek /a település lapja/ 2001. november-decemberi számában olvasható, hogy a Nemzeti Örökség Program keretéből nyert a római katolikus egyház 749 ezer forintot a templom felújítására. A református egyház ugyanennek a kiírásnak a második fordulójában nyert hasonló célra 1.536 ezer forintot. 2002. évben pedig a Görög katolikus egyház nyert pályázaton 1,400 ezer forintot.

Az elmúlt 15 évben végbement változások

KIMUTATÁS

az 1995. január 01. után igénybevett nem normatív állami támogatásokról

Megnevezés	Támogatás összege e Ft
1. Szociális földprogram működtetésére	12.100
2. Orvosi rendelő felújítására	2.000
3. Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat működtetésére	700
4. Közmunka programra	50.280
5. Útépítésre	90.795
6. Szociális Ápolási-gondozási Központ létesítésére	52.587
7. 4 tantermes iskola építésére	63.152
8. Számítógépes oktatóterem kialakítására	5.246
9. Szennyvízcsatorna hálózat és tisztítótelep létesítésére	440.619
10. Óvodabővítés	70.000
11. Sportöltöző építése	5.000
12. Település rendezési terv készítése	1.025
13. Szilárd hulladéklerakó, környezetvédelmi felülvizsgálata	1.200
14. Szilárdburkolatú utak felújítása	11.000
15. Járdaépítés	11.520
16. Tribün felújítása	1.000
17. Műfüves pálya építése	3.400
18. Napközis konyha bővítése	15.000
19. Településközpont felújítása	17.628

20. Szabadidő tó létesítése	52.339
21. Települési, közösségi rendezvények tartása	2.300
22. Sportöltöző építése	5.000
23. Patay István Általános Iskola felújítása Nyírmadán	466 189
24. Községi piac fejlesztése Nyírmadán	15 770
25. Tájház kialakítása Nyírmadán	7 987
26. Településközpont rehabilitáció Nyírmadán, a település vonzerejének növelése érdekében	37 467
27. A közcélú foglalkoztatáshoz tartozó anyag és eszközbeszerzés	4483
28. Nyírmadán a Honvéd utca burkolat-felújítása	9265
29. Az "intelligens iskola" létrehozása Nyírmadán	21 399
30. Mocorgó gyerekház létrehozása Nyírmadán a Biztos Kezdet program keretében	46 875
31. Vízhálózat korszerűsítés a Napsugár Óvodában	1 277
32. Esélyegyenlőségi-integráció megvalósítása a Patay István Általános Iskolában Nyírmadán	28 100
33. Kerékpárút építése Nyírmadán az ipari terület, a települési szegregált területek, illetve a település központ könnyebb elérése érdekében	47 368
34. Munkahelyteremtés és innováció- hátrányos helyzetűek képzése, foglalkoztatása a baktalórántházi kistérségben	196 34
35. A kistérségi roma ifjúság képzése, hátrányuk leküzdésének elősegítéséért	25 575
36. Fogyatékkal élő emberek ellátása a kistérségben	49.863

Helyzetelemzés

Nyírmada földrajzi viszonyai, elhelyezkedése

Belterülete: 433,9 ha. Külterülete: 3.439 ha.
Közigazgatási területe: 3873 ha.

Nyírmada az Északkelet-Nyírségben, Nyíregyházától mintegy 45 km. távolságra található település. Jól megközelíthető a 41-es főúton, területét átszeli a Nyíregyháza-Vásárosnamény vasútvonal, valamint a Nyíregyháza és Vásárosnamény között megépülésre kerülő autópályán. Éghajlata mérsékelten meleg, közel a mérsékelten hűvöshöz. Az évi napsütéses órák száma 1950, az évi közép hőmérséklet 9,5-9,7 o C , a csapadék 610-630 mm. Az uralkodó szélirány az É-i, de jelentős a DNY -i és a DK-i aránya is.

A település határában található a 157 m. magas Ricsó-hegy és a Csokaly-víztároló.
Erdőtársulásainak felét akácosok, valamint nemes nyárfák alkotják. Kisebb területet foglalnak el a tölgyesek és fenyőerdők. Növénytársulásaira jellemzőek a homokpuszta-gyepek, homoki legelők. Sűrűbben előforduló lágyszárú faj a tőzegeper, él nádperje és a borzas imola. Talaja kovárványos barna erdőtalaj, humuszos homok és futóhomok. 1834-ben Nyírmadán földrengés volt.
Nyírmada 1967-ben közigazgatásilag Szabolcs megyéhez és a Baktalóránházi járáshoz, később a Vásárosnaményi járáshoz tartozott, jelenleg kistérségi besorolás alapján a Közép-Nyírségi Önkormányzati Többcélú Kistérségi Társuláshoz tartozik.
Nyírmada a Baktalórántházai Kistérségen belül létrehozott mikrotérségi társulás központi települése. Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálata a kistérség mind a 19 településére kiterjed. A településen Rendőrőrs, hatósági állatorvos, mezőgazdász lát el közszolgálatot és Rétköz Takarékszövetkezet működik. Egyes intézmények Nyírmadán túl Ilk, Pusztadobos, Rohod, Vaja, Gemzse, Nyírjákó és Laskod településen is funkcionálnak. Nyírmada és Pusztadobos közös beruházásának következtében biztosított a két a település számára a szennyvízcsatorna hálózat. Az Idősek Otthonában a megye bármely pontjáról érkező, önmaguk ellátására nem, vagy csak kevésbé képes személyekről gondoskodnak. Előnyt élveznek a helybéli rászorulók.

Nyírmada közigazgatása, infrastruktúrája, népessége,

gazdasági, szociológiai jellemzői.

A megye városai közül Vásárosnaményhoz, Baktalórántházához és Vajához fekszik a legközelebb és közigazgatási szempontból a település hol bakta1órántházi hol vásárosnaményi járáshoz tartozott, de ezek egyike sem nyújtott igazi fejlődési teret a községnek. Inkább e települések elszívó hatását kellett elszenvednie.

A környező községek nem orientálódtak a város felé, egyedül csak Pusztadobos tekinthető Nyírmada természetes vonzáskörzetének. A város jövőbeni fejlődési lehetőségeit az M-3-as autópálya megépítése pozitívan befolyásolhatja.

Nagy előrelépést jelentene a város életében a rohodi víztározó üdülőövezetté, és a szabadidő tó pihenőparkká fejlesztése, amely jelentős vonzerőt gyakorolhatna településünk turisztikai fejlődésére.

A település közlekedése jónak mondható, megközelíthető vonattal, busszal, autóval. A közúthálózatban központi helyen fekszik. Belterületi útjainak felújítása az önkormányzatnak nem kis erőfeszítésébe került. Új aszfalt burkolattal gyarapodott öt utca: s elkészült a Nyírmada-Gemzse községeket összekötő útszakasz is.

Telefon ellátottsága az igényeket kielégíti. A város 1564 lakásából, közel 800 rendelkezik telefon fővonallal.

A vezetékes ivóvíz kiépítettsége 100%-os a rákötés 90 %-os, a vezetékes gáz kiépítettsége 100%-os az ellátott lakások aránya 65 %. A szennyvízhálózat kiépítettsége 100%-os a rákötés 85%-os. A településen 2002 decemberében fejeződött be a szennyvíz-csatorna beruházás, mely Pusztadobos községgel társulva valósult meg. A szennyvíz csatornarendszerre történő rákötések folyamatosak.

A település orvosi ellátottsága jó; kettő háziorvos egy fogorvos három védőnő és megbízásos jogviszonyban gyermekorvos áll a település rendelkezésére. A gyógyszerek beszerzése a helyi gyógyszertárban biztosított.

A szociális ellátás keretében az átadott gondozóházon kívül nappali ellátást nyújtó otthonban gondoskodunk az idősek ellátásáról, illetve étkeztetéséről. Kistérségi összefogással 2005-től Támogató Szolgálat működtetéséről gondoskodunk, amelynek feladata elsősorban az idősek

szociális életviszonyainak figyelemmel kísérése és segítése, súlyosan fogyatékosok ellátása, róluk való gondoskodás segítése.

A népesség korcsoportos megoszlása kedvező, a megyei átlaghoz viszonyítva kevesebb az időskorú, s a 14 éven aluliak aránya, meghaladja a megyei mutatót.
Foglalkoztatottság szempontjából azonban ellentmondásos a korszerkezet, hiszen a lakosság zömét a munkaképes korúak és ezen belül a 36-55 évesek adják, ugyanakkor a munkához jutás lehetősége minimális a településen.
A város népessége enyhe mértékben, de csökken. A születések száma 2006 óta 30 %-kal csökkent. 2010-ben a születések és a halálozások száma megegyezett (60-60 fő). A lakosság vegyes összetételű, erősen tagolt. A lakosság kb. 30 %-a roma kisebbség. A 90-es évek elején a jó anyagi körülmények között élő nagyközségből a munkanélküliség által súlyosan sújtott település lett. A jövedelmek alacsonyak. A lakosság 60 %-a átlag alatti életszínvonalon él.

Nyírmada Város gazdasági helyzete

A 2008-ban kirobbant gazdasági válság következményeként az ország és ezzel egyidőben önkormányzatunk is nehéz gazdasági helyzetbe került. A rossz gazdasági helyzet következtében a beszedett adók mértéke stagnál, vagy csak minimális mértéken emelkedik az előző évekhez képest. A normatív állami támogatások mértékének évről évre történő csökkenésének következtében önkormányzatunk pénzügyi helyzete folyamatosan romlik.
Azzal mindenki egyetérthet, hogy az előző évektől kedvezőtlenebb pénzügyi helyzetet figyelembe véve kell és lehet biztosítani a következő években az önkormányzati kötelező feladatainak ellátását, az intézményhálózat folyamatos működését, ezért legfontosabb feladatunk az önkormányzat pénzügyi likviditási helyzetének minél zökkenőmentesebb biztosítása, a fizetőképesség fenntartása.
A feladatok ellátásához még az eddigieknél is takarékosabb, a pénzügyi hiány csökkentését középpontba állító szemléletre van szükség minden területen. A kényszerű pénzügyi helyzet következtében az önként vállalt feladatokat a pénzügyi lehetőségekhez kell igazítani.

Nyírmada Város Önkormányzatának vagyona (bruttó értéken)

	2008	2009	2010
Forgalomképtelen	748 811 359	803 176 581	807 959 779
Korlátozottan forgalomképes	574 095 923	606 225 495	1 110 935 764
Forgalomképes	14 047 054	14 247 054	13 234 277
Összesen	**1 336 954 336**	**1 423 649 130**	**1 932 129 820**

Mint látható, önkormányzatunk vagyona az elmúlt időszakban jelentős mértékű növekedésen esett át. Ennek fő oka a Patay István Általános Iskola felújításában keresendő. A közel 500 millió forintos beruházás következtében emelkedett az önkormányzat vagyona 44,5 %-os mértékben a 2008-as évről a 2010-es évre.

Adópolitika célkitűzései

A helyi adók esetében az önkormányzat Képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az stabil bevételi forrást jelentsen, ugyanakkor igazságos is legyen a településen élők és vállalkozók számára.

Jelenlegi helyi adó fajták és mértéke

Iparűzési adó (1,6%)
Magánszemélyek kommunális adója (8.000 Ft)

Átengedett központi adó

SZJA (8%)
Gépjármű adó

A helyi adókból és az átengedett központi adókból befolyt bevétel 2010-ben

e Ft-ban

Iparűzési adó	65.911
Kommunális adó	9.404
Gépjármű adó	23.725
SZJA	17.158
Összesen	**116.198**

A szemétszállítás megnövekedett költsége valamint a nehéz pénzügyi helyzet következtében a Képviselő-testület szemétszállítási díj bevezetését tervezi a 2011. év folyamán.

A település lakosságának iskolázottsága

A településen élők 3 %-nak van felsőfokú végzettsége. A szakmunkások és érettségizettek aránya 29 %. Csak általános iskolai végzettségűek aránya megközelíti a 30 %-ot, míg a 8 osztálynál kevesebbet végzetteké a 9 %-ot.

Az értelmiségiek döntő többségét az önkormányzat alkalmazásában álló köztisztviselők, a pedagógusok, és a szociális, illetve az egészségügy területén dolgozók adják. A település gazdasági jellemzői, fejlődésének várható iránya, munkaerő piaci helyzete az alábbiak szerint alakul.

Nyírmada az elmaradott térségi települések, hátrányos helyzetű települések kategóriájába tartozik jelenleg. E helyzet kialakulása 80-as évek hibás helyi iparfejlesztési politikájának is köszönhető. A hibás döntések miatt az élelmiszer feldolgozóipar a szomszédos településeken alakult ki.

Az Állami Gazdaság, a Termelőszövetkezet és a Sertéshizlalda megszűnésével a 90-es évek elejére a helyi foglalkoztatás összeomlott. A külterületi földek többsége gyenge minőségű (9 aranykorona/hektár) A homokon telepített gyümölcsösök nagy része kiöregedett, mintegy 150-200 ha gyümölcsös megérett a selejtezésre, a területet erdőtelepítésre lehetne hasznosítani. A termelőkapacitás jelentős része elavult, kihasználatlan. A Rauh Hungária Kft, a Baromfi Coop Kft és a Carbon-Black iparvágányai naponta 100-150 guruló vagon fogadására lennének alkalmasak.

A kapacitás bővítésére lenne lehetőség keresletnövekedés esetén fafeldolgozás, göngyöleggyártás, faipari termékgyártás, hűtés, tárolás, felvásárlás, élelmiszeripari termékraktározás, léalma, és egyéb mezőgazdasági termékek / meggy, paradicsom, uborka, sütőtök, szilva stb./ feldolgozás terén.

A termelési szerkezet egyoldalú. A szántóföldi növénytermesztés eltolódott a gabonatermelés irányába. Csökkent az ipari növények vetésterülete. A 90-es években a Nyírmadán található munkahelyeken dolgozó mintegy 1800 fő rövid időn belül munkanélkülivé vált, s a feldolgozóipar hiányában reménye sem maradt stabil munkahelyre. A településről eljáró mintegy 300 fő ingázó is elveszítette munkahelyét. 2010-ban mintegy 700 fő a foglalkoztatottak száma. Ebből közel 30 %-a közalkalmazott és köztisztviselő, mintegy 10 %-a kereskedelemben foglalkoztatott, vagy vállalkozó. Az ipari kisüzemek és a helyi mezőgazdasági feldolgozóipar kb.250 főt, a foglalkoztatottak 30 %-át alkalmazza. 100-150-en a községen kívül találtak munkát maguknak. A regisztrált munkanélküliek száma 870 fő, de súlyos gond, hogy több mint ezer munkaképes korú lakos munkalehetőség hiányában, nem tud munkát vállalni. Nagyon jelentős a jelenleg kihasználatlanul álló termelési kapacitás, és az ipari tevékenységre alkalmas létesítmények hasznosítására is kevés a remény. A fejlődés szempontjából súlyos gondot jelent, hogy az 50 települést magába foglaló záhonyi vállalkozási körzetből érthetetlen módon Nyírmada kimaradt. A nagyfokú munkanélküliség következménye, hogy a családok 35-40 %-ában egyik szülő sem dolgozik. Mindössze 25 % azoknak a családoknak az aránya, hol mindkét szülő dolgozik.

Az M-3-as autópálya megépítését követően várhatóan nagyobb arányú lesz a beruházási kedv, és a tőkebefektetés, ezáltal növekedhet az új munkahelyek száma.

Jelenleg 25-30 mezőgazdasági vállalkozás működik. A meglévő külterületi földterület koncentrálódása útján, ennél több optimális mértékű családigazdaság létrejöttére a földterület nagysága miatt nem lehet azonban számolni. Az integrátori szerep felvállalásával és növekedésével az elkövetkező években 400-500 lakosnak lehetne munkahelyet, vagy elfogadható jövedelmet biztosítani. Piaci igény esetén több száz hektáron dohány, paradicsom, uborka, szamóca, meggy termesztésére lenne kapacitás és munkaerő.

A településen működött EKÓ Kft, ami ipari almát dolgozott fel, sűrítményt állított elő. 2004-ben csődbe ment és a RAUCH német cég vásárolta meg, a feldolgozó és készítő kapacitását bővítette.

Lehetőség rejlik még az önkormányzat által működtetett brikett gyártó üzem létrehozásában. Amelyben, kezdetben 50 fő képzése, majd 25 fő továbbfoglalkoztatása lesz biztosított

Főbb demográfiai jellemzők

a) Születések, halálozások számának alakulása az elmúlt 5 évben

Év	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)
2006.	84	42
2007.	82	55
2008.	89	59
2009.	71	58
2010.	84	42

b) Népesség kor szerinti megoszlása 2011.

Kor szerinti csop.	fő
0-3	289
4-6	223
7-14	625
15-18	264
19-60	2831
61-	754
Összesen	4986

Korcsoport	fő	Megoszlás %
Gyermek és fiatalkorú	1401	28
Munkaképes korú	2831	57
Időskorú	754	15
Összesen	4986	100

3. Vállalkozási tevékenységet végzők száma 2010.

Ágazat	Vállalkozások száma
Élelmiszer	4
Fa	6
Vízellátás	1
Feldolgozó	7
Egészségügyi	5
Fuvarozás	13
Kereskedelem	45
Felvásárlás	4
Ipar	9
Építőipar	4
Oktatás	8
Egyéb	38
Mezőgazdaság:	
-őstermelő	250
ebből családi gazd.	23
-magánvállalkozó	8
-BT.	10
-RT.	1
-Kft.	11
-Szövetkezet	1

4. Az önkormányzat által ellátott feladatok és működtetett intézmények, humán erőforrások alakulása.

a) Oktatás

A településen oktatással foglalkozó intézmények száma 2. Ebből az egyik Általános Iskola a másik Óvoda. Az Iskolába járó gyerekek száma 599 fő és az Óvodába járó gyerekek száma 245 fő.

Oktatásban dolgozók megoszlása és tanuló gyerekek száma

Általános Iskola

Megnevezés	Teljes munkaidős állomány	Részmunkaidős állomány	Szerződéses állomány
igazgató	1		
igazgató-helyettes	2		
pedagógus	50		
szabadidő szervező	1		
oktató munkát közvetlenül segítő	2		
ügyviteli dolgozó	2		
karbantartó	3		
konyhai dolgozó	14		
takarító	7		
Összesen:	82		

Ált. Isk. tanuló gyerekek	fő
1-4 oszt.	310
5-8 oszt.	289
Összesen:	599

Óvoda

Megnevezés	Teljes munkaidős állomány	Részmunkaidős állomány	Szerződéses állomány
igazgató	1		
igazgató-helyettes	1		
óvónő	16		
dajka	9		
takarító	-		
ügyviteli dolgozó	1		
karbantartó	1		
Összesen:	29		

Óvodába járó gyerekek	fő
kiscsoportos	55
középsőcsoportos	29
nagycsoport	54
nagycsoportos	107
Összesen:	245

b) Egészségügy

Egészségügy

	db
háziorvosi körzet	2
fogorvosi körzet	1
védőnői szolgálat	3
patika	1
Összesen:	5

c) Szociális ellátás

A település egy 43 férőhelyes Szociális Ápolási Gondozási központtal rendelkezik, amelynek a kihasználtsága 100 %-os.

Bentlakásos otthon

Megnevezés	Teljes munkaidős állomány	Részmunkaidős állomány	Szerződéses állomány
igazgató	1		
Gazdasági ügyintéző	1		
ápoló, gondozó	11		
takarító, karbantartó, mosónő	3		
konyhai dolgozó	5		
élelmezésvezető	1		
Összesen:	22		

Idősek klubja

Megnevezés	Teljes munkaidős állomány	Részmunkaidős állomány	Szerződéses állomány
vezető	1		
Ápoló, gondozó	1		
Összesen	2		

2005. június 1. napjával Nyírmada, Nyírkarász, Petneháza és Pusztadobos községek önkormányzata társulási megállapodás keretében létrehozták a Szociális Támogató, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot. 2010. december 31.-ével Petneháza mint társulási tag kilépett a társulás keretei közül.

Megnevezés	Teljes munkaidős állomány	Részmunkaidős állomány	Szerződéses állomány
intézményvezető	1		
szolgálatvezető	2		
személyi segítő	6		
gyermekjólétis	4		
családsegítő	2		
gépkocsivezető	3		
takarító	-		
Összesen:	18		

d) Kultúra

A település kulturális életét a településen működő Művelődési Ház és Könyvtár segíti.

Művelődési Ház és Könyvtár

Megnevezés	fő
Igazgató	1
Szak alkalmazott	1
Összesen:	2

e) Sport

A településen működik egy sportegyesület, amelynek két szakosztálya van:

-labdarúgó szakosztály

-asztalitenisz szakosztály

NYISE

Foci	fő
Nagyok	22
Ifi	35
U7;U8	22
Összesen:	76
Asztalitenisz	
Nagyok	35
Ifi	22
Összesen:	57
Elnök	1
Elnök-helyettes	1
Szertáros	1
Edző	2
Pénzügyes	1
Összesen:	6

5. Foglalkoztatás, munkanélküliség

A településen regisztrált munkanélküliek és szociális ellátásban részesülők legfőbb adatai 2010.

Foglalkoztatott	625 fő
Regisztrált munkanélküli	870 fő
ebből : - tartós munkanélküli	465 fő
- pályakezdő	56 fő
- járadékszerű ellátásban részesül	45 fő
- jövedelempótlós	0 fő
- ell.-ban nem részesül	304 fő
Nem regisztrált munkanélküli	850 fő
Inaktív	730 fő
Munkaképes korú összesen	2831 fő

A település jelenlegi állapotában meglévő gyenge és erős pontok

Erősségek	Gyengeségek
-Vonzó természeti környezet -Kiépített infrastruktúra -Megközelítése közúton, vasúton egyaránt lehetséges -Nagy kihasználatlan munkaerő -Olcsó munkaerő -Víz és szennyvízhálózat kiépítve, gázhálózat kiépítve, elektromos hálózat kiépítve, szélessávú Internet kiépítve, kábeltévé kiépítve, T-mobile és Vodafone tornyok (térerő mindhárom szolgáltatónál 100%-os a településen)	-Alacsonyszintű gazdaság -Magas munkanélküliség -Úthálózat gyenge minőségű - Csak Ált. Isk. képzés - Fejlesztési tőke kevés

Lehetőségek	Veszélyek
-A pályázati lehetőségek kihasználása EU-s és Hazaiakat egyaránt -Külföldi befektetők csalogatása -Viszonylag a kedvező bérű és a nagy munkaerő befektetőket vonzhat a településre. - Gimnázium v. egy Szakközépiskolai képzés létrehozása (nem esti)	- A település kedvezőtlen földrajzi fekvése - Kevés a befektető - A szomszédos országokban még olcsóbb munkaerő (Románia, Ukrajna)

A gazdasági program megvalósításának feltételei

- ◊ Stabil pénzügyi háttér
- ◊ Humán erőforrás gazdálkodás fejlesztése, racionalizálása
- ◊ A lakossággal, kistérségi és régiós intézményekkel, a helyi civil szervezetekkel történő folyamatos kapcsolattartás
- ◊ A pályázati források maximális kihasználtsága

Településünk működtetését és fejlesztési elképzeléseinek megvalósítását csak megalapozott gazdálkodással lehet biztosítani. A gazdasági program elemeit csak és kizárólag együtt egymással összhangban szabad kezelni, és a megvalósításukra összességben kell törekedni.

Nyírmada, 2011. március 22.

Kálmán Béla
Polgármester

<u>Záradék:</u>

A képviselő-testület az önkormányzat 2011-2014. évre szóló gazdasági programját 26/2011.(IV.27.) határozatával jóváhagyta.